

SITRA

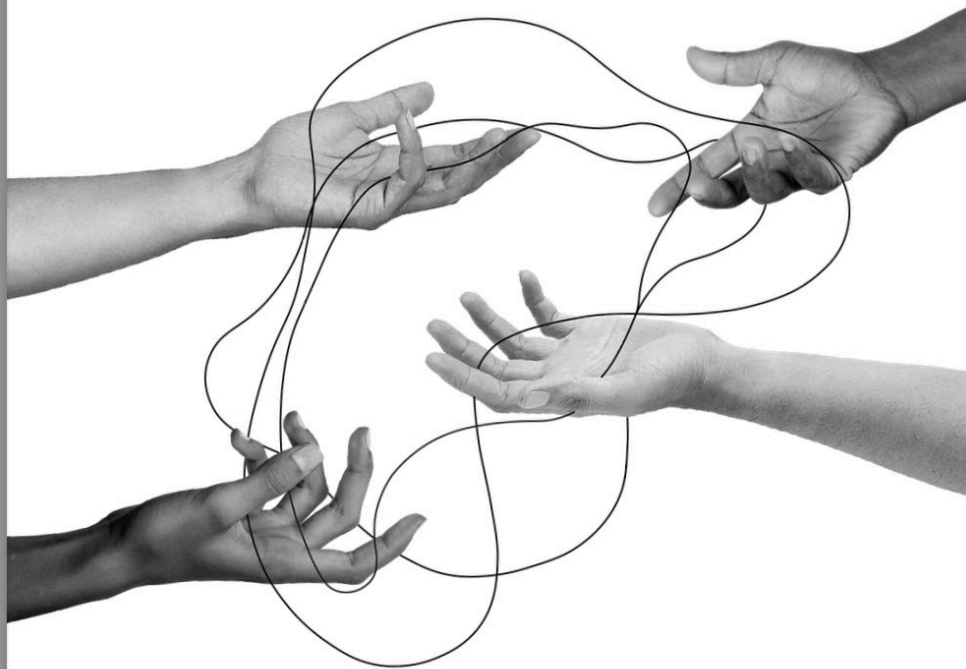
SITRAN SELVITYKSIÄ 223

ELOKUU 2023

DEMOKRAATTISTEN KOHTAAMISTEN KÄSIKIRJA

Osallisuudesta vaikuttavuutta julkisiin palveluihin

Kai Alhanen & Elina Henttonen

Avoim demokratia -verkosto 31.1.2024

Kai Alhanen & Elina Henttonen

Aretai Oy / DialogiAkademia & Valtaamo Oy

<https://www.dialogiakademia.fi>

<https://www.valtaamo.fi>

Käsikirjan rakenne

ASKELEET

ELÄMÄNLANGAT

KIVIJALAT

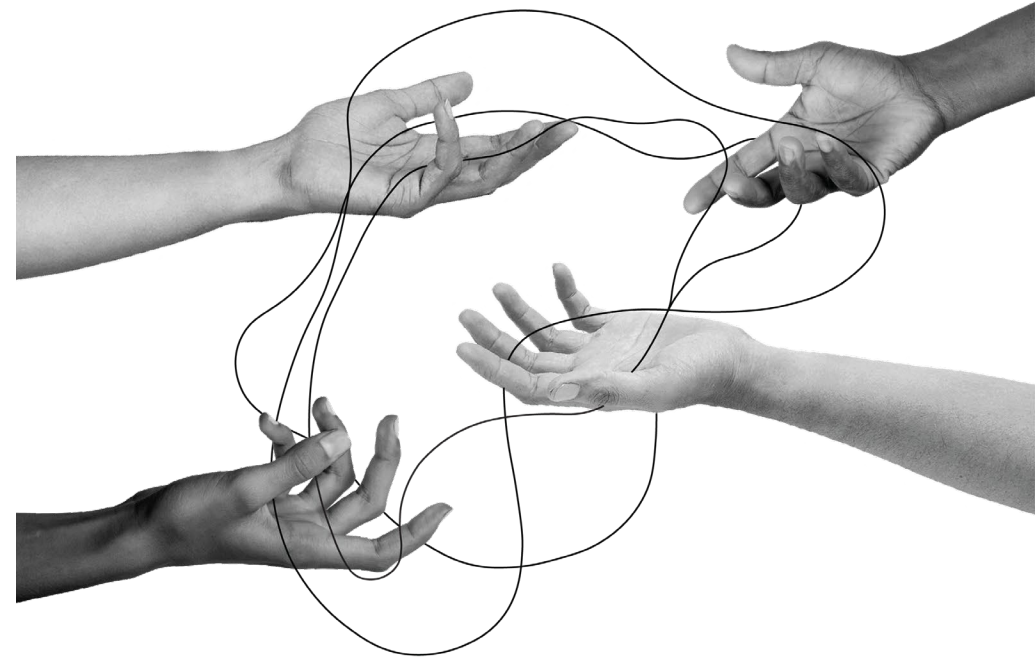

ELÄMÄNLANGAT

Demokratia elää osallisuuden,
luottamuksen, tiedon ja
oikeudenmukaisuuden varassa.

Moni kokee, että nämä neljä demokratian
elämänlankaa ovat parhaillaan uhattuna.

Me kaikki voimme omalla päivittäisellä
toiminnallamme vahvistaa elämänlankoja
ja siten demokratian elinvoimaisuutta.

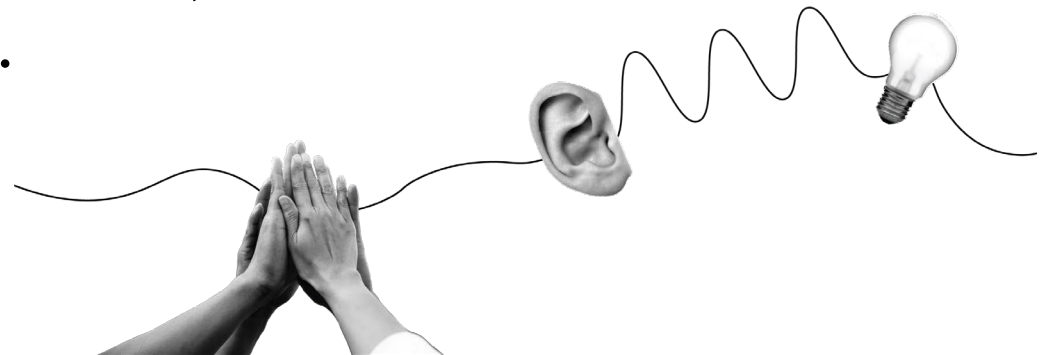

Osallisuus

Lukuisat päivittäiset kohtaamisemme ovat paikkoja vaikuttaa toisten ihmisten osallisuuden kokemuksiin ja siten toteuttaa yhdessä demokraattista elämäntapaa.

Osallisuus = **kuuluminen** johonkin ja mahdollisuudet **vaikuttaa**.

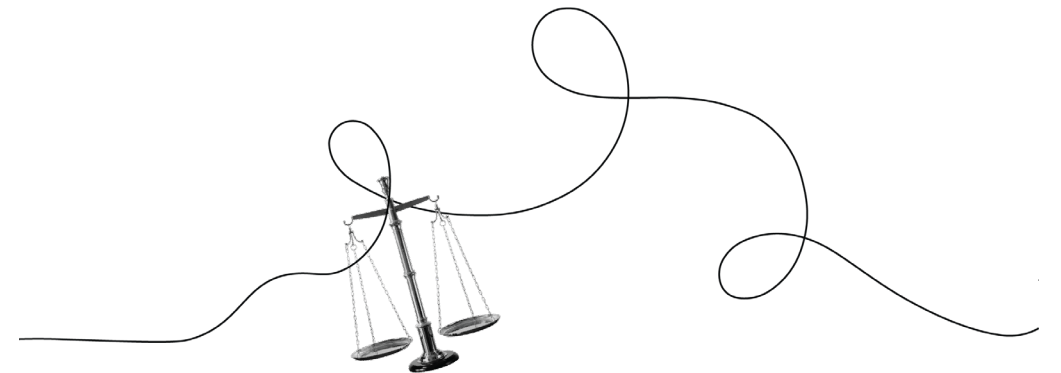
Osallisuuden elämänlankaa voi vaalia kaikissa kohtaamisissa asettumalla toisen ihmisen rinnalle **kumppaniksi**, pyrkimällä **kuuntelemaan, ottamaan vakavasti** kanssaeläjän näkökulman maailmaan ja **tukemaan hänen toimijuuttaan**, eli vaikutusmahdollisuuksia omaan elämäänsä.

Luottamus

Luottamusta rakennetaan päivittäin palveluissa tapahtuvissa kohtaamisissa. Luottamus voi heikentyä näiden kohtaamisten seurauksena.

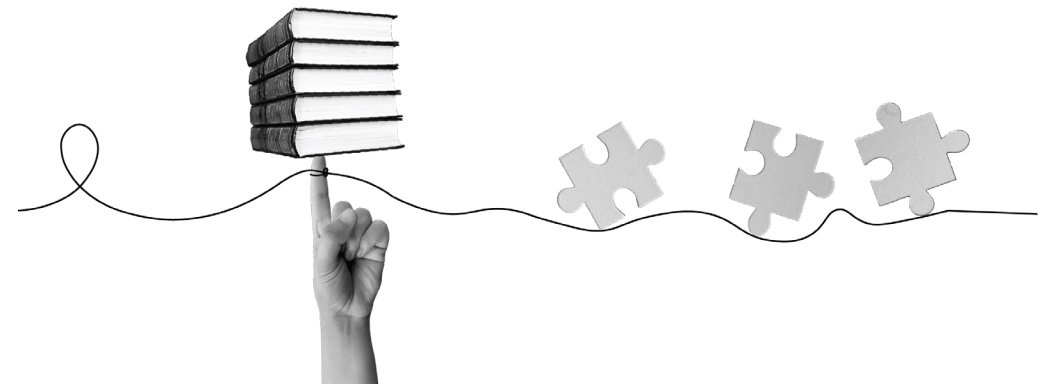
Siksi julkiset palvelut voidaan ajatella demokraattisen yhteiskunnan **luottamusverkon solmukohdiksi**. Ne ylläpitävät **kansalaisten ja hallinnon** välistä luottamusta, mutta ne voivat myös rakentaa **yksittäisten kansalaisten ja erilaisten ryhmien** luottamusta toisiinsa.

Tieto

Kun ihmiset kokevat, että julkisissa palveluissa toimitaan parhaan saatavilla olevan tiedon ohjaamana, heidän on helpompi luottaa tiedon merkitykseen myös laajemmassa yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Julkiset palvelut voivat toimia **oppaina tiedon hyödyntämiseen** yhteiselämässä. Uuden oppiminen ja vanhojen olettamusten kyseenalaistaminen vaatii kohtaamista, kuulluksi tulemistä ja luottamuksen rakentamista.

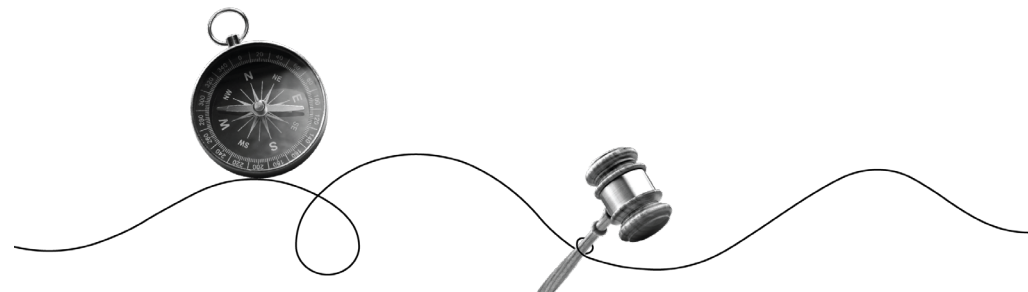

Oikeudenmukaisuus

Monet perustavimmat kokemukset yhteiskunnan oikeudenmukaisuudesta saadaan julkisten palveluiden kohtaamisissa.

Saanko niitä asioita, joihin olen **oikeutettu**? Kohdellaanko minua **yhtenävertaisesti** toisten kanssa?

Merkityksellisiä hetkiä oikeudenmukaisuuden näkökulmasta ovat ne tilanteet, joissa ihmiset **kokevat kohdanneensa vääryyttä**. Tällöin tarvitaan ammattilaisilta sekä herkkyyttä että rohkeutta.

Keskustelu

- Millaisia ajatuksia teillä herää alustuksesta?
- Miten voisitte vahvistaa demokraattisia kohtaamisia omassa työssänne?

Kirjallisuutta

Alhanen, Kai: *Dialogikirja* (Into. 2024)

Alhanen, Kai & Henttonen Elina. [*Demokraattisten kohtaamisten käsikirja*](#) (Sitra. 2023)

Alhanen, Kai & Perhoniemi, Tuukka: *Demokraattinen perintömme* (Vastapaino. 2017)

Henttonen, Elina & LaPointe, Kirsi: *Työelämän toisinajattelijat* (Gaudeamus. 2015)